

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В РЕСПУБЛІЦІ УЗБЕКІСТАН

к.е.н. ст. викладач **Абрамчук М.Ю.**,
студент гр. Ф-21 **Садиков С.**
Сумський державний університет (Україна)

В умовах ринкових відносин важливим завданням для Республіки Узбекистан є створення умов задля активізації зовнішньоекономічної діяльності та залучення іноземних інвесторів. При цьому головну роль відіграє правильна організація системи бухгалтерського обліку в країні, зокрема облік іноземних інвестицій та аудит фінансової звітності на основі міжнародних стандартів обліку.

Проте, процеси міжнародного співробітництва в Узбекистані гальмуються через недосконалість системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Однією з основних проблем організації бухгалтерського обліку в Узбекистані є недосконалість законодавства.

Так, у Республіки основні правила організації бухгалтерського обліку встановлені Законом «Про бухгалтерський облік» № 279-І від 30.08.1996 р. та ще щонайменше 40 нормативно-правовими актами. Проте, законодавчі документи що діють мають наступні основні недоліки:

- уся законодавча база регулює переважно процеси ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності у державному секторі економіки країни, при цьому, комерційний сектор використовує, як правило, принципи ведення бухгалтерського обліку що діють за часів СРСР;

- у нормативних актах дублюються деякі аспекти обліку та звітності (наприклад, порядок визначення та відображення зносу основних засобів бюджетних установ, питання ведення бухгалтерського обліку виконання бюджету республіки Каракалпастан, тощо);

- відсутній порядок ведення бухгалтерського обліку окремих фінансових, бюджетних та позабюджетних операцій (наприклад, відсутній порядок ведення обліку операцій, пов'язаних з сільськогосподарською діяльністю, валютними операціями тощо);

- не достатньо чітко регламентований порядок відображення операцій у бухгалтерському обліку (наприклад, нормативні документи не мають чіткості у визначенні облікової політики);

- відсутня можливість порівняння, для потреб статистики, показників фінансового обліку та звітності Узбекистану з аналогічними показниками закордонних країн;

- система бухгалтерського обліку що діє не дозволяє формувати повноцінну інформацію яка відповідає потребам зовнішніх користувачів, зокрема іноземних;

- відсутня консолідація усіх рахунків державних фінансів тощо.

Наявність зазначених практичних проблем нормативно-правової бази що регламентує організацію бухгалтерського обліку в Узбекистані обумовлює необхідність трансформації системи бухгалтерського обліку у відповідності з міжнародними вимогами та стандартами. При цьому, міжнародний досвід дозволяє використовувати два підходи щодо введення МСФЗ: безпосередньо використання міжнародних стандартів та застосування їх у якості основи побудови національної системи бухгалтерського обліку.

В рамках спільного проекту Міністерства фінансів Республіки Узбекистан і Програми розвитку ООН «Реформа бюджетної системи в Узбекистані» у 2013 році підготовлена «Концепція удосконалення системи бухгалтерського обліку і звітності у державному секторі на основі адаптації Міжнародних стандартів фінансової звітності суспільного сектору [1], яка рекомендує для реформування системи обліку і звітності в Узбекистані застосовувати другий підхід – розробку національних стандартів бухгалтерського обліку у державному секторі (НСБОДС) на основі міжнародних стандартів фінансової звітності для суспільного сектору (МСФЗ СС).

Незважаючи на те, що за останні два роки, у рамках реформування облікового процесу в Узбекистані розроблені та прийняті низка нормативно - правових документів, шляхи трансформації узбекської системи бухгалтерського обліку і звітності, на нашу думку, не є ефективними та не відповідають міжнародним вимогам. Тут, як ми вважаємо, існує дві основні докорінні проблеми, що потребують нагального вирішення:

1. Спрямованість реформ переважно на державний сектор економіки країни. Поза увагою залишаються питання організації бухгалтерського обліку та фінансової звітності комерційних структур та не комерційних установ.

2. Наявність проблем, зумовлених ісламським світоглядом (наприклад, забороняється отримання фінансових дивідендів від володіння майном та відсотків за депозитними вкладками тощо).

1. Концепція удосконалення системи бухгалтерського обліку і звітності у державному секторі на основі адаптації Міжнародних стандартів фінансової звітності суспільного сектору, 2013// [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.publicfinance.uz/dictionary/government/7/>